

<i>Előterjesztő:</i>	
	Dr. Bene Edit
Tárgy:	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott szociális intézmények 2010. évben megvalósuló szakmai, törvényességi ellenőrzése
Iktatószám:	40071/2010.
Ügyintéző:	Tokai Imre
Feladatot jelent:	Dr. Bene Edit Dr. Csanády Edit
Véleményező bizottság:	Egészségügyi és Szociális Bizottság
Törvényességi véleményezés ideje:	2011. március 1.
Törvényességi ellenőrzést végezte:	Dr. Dobi Csaba

Tisztelt Közgyűlés!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92/B. § (1) bekezdés b) pontja alapján a fenntartó ellenőrzi az intézmény működésének törvényességét, valamint a 92/B. § (1) bekezdés d) pontja alapján „a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét.”

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 13. §-a alapján az értékelés az alábbi szempontokat foglalja magába:

*„a) az intézménybe történő felvétel gyakorlatát, a megkötött megállapodások tartalmi vizsgálatát, szakmai szempontú elemzését,
b) az intézmény feladatainak ellátására vonatkozó szakmai program megvalósulását,
c) az intézmény működésének általános feltételeit, a tárgyi, a személyi, a működési, illetve a szakmai feltételeket,
d) a gondozási tervek hatékonyságát, eredményességét, összhangban az intézményben folyó ápolási-gondozási munkával,
e) az intézmény szerepét a helyi szociális ellátórendszerben, valamint az ellátotti szükségletek alakulásának ismert tendenciáit.”*

Az ellenőrzést közvetlenül végző személynek döntési, intézkedési jogköre nincs, az ellenőrzött szociális intézmények működéséről tett megállapítását jelentésbe foglalja, melynek összegzésében javaslatot tehet a feltárt hiányosságok, hibák megszüntetésére.

Az Szt. 92/B. § (3) bekezdése alapján „az állami fenntartó ha az intézmény működésének ellenőrzése során jogszabálysértést állapít meg, intézkedik annak megszüntetéséről.”

A fenti jogszabályi felhatalmazás, illetve DMJV Önkormányzata Közgyűlésének 154/2010. (VI. 24.) Ö. határozatával elfogadott ellenőrzési ütemterv alapján, a Humán Főosztály a Szociális Osztállyal közösen a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott négy szociális intézményben a szakmai törvényességi ellenőrzést 2010. évre vonatkozóan elvégezte. A négy intézmény: DMJV Városi Szociális Szolgálat, DMJV Idősek és Csökkentlátók Otthona, DMJV Fogyatékosokat Ellátó Intézménye, DMJV Terápiás Háza.

A szakmai ellenőrzés külön ellenőrzési szempontsor alapján történt, melynek intézményekre lebontott dokumentációja a Szociális Osztályon megtekinthető.

Az ellenőrzés törvényességi részének dokumentációja a Humán Főosztályon megtalálható.

Vizsgált időszak: 2010. január 1. – 2010. október 31.

I.) A szakmai ellenőrzés tapasztalatainak összegzése – intézményenkénti bontásban – az alábbiak:

1.) DMJV Városi Szociális Szolgálat

Az intézményben a rendeltetésszerű működést veszélyeztető hiányosságok nem tapasztalhatóak. Az intézmény vezetése, valamint az alkalmazottak mindent megtesznek azért, hogy az ellátottak az intézmény által nyújtott ellátásokhoz magas színvonalon jussanak hozzá.

A Városi Szociális Szolgálat nyolc Gondozó Szolgálat keretében tizenkét telephelyen biztosít az alapszolgáltatás keretében idősök nappali ellátását (idősök klubja, demens idősök klubja), házi segítségnyújtást, étkeztetést.

A telephelyek, a Faraktár utcai telephely kivételével határozatlan időre szóló működési engedéllyel rendelkeznek.

A Faraktár utcai telephely tárgyi feltételei nem felelnek meg az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 75. § (1) bekezdés c), d), e) pontjában előírtaknak. Hiányzik a nemenként kialakított illemhely, erre a célra csak egy helyiség szolgál. A személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására alkalmas helyiséggel nem rendelkezik. A telephely nem rendelkezik az étkezéshez az étel tálalására és elfogyasztására szolgáló helyiséggel. Az étkeztetés egyszer használatos edényekben, illetve evőeszközökkel történik a közösségi együttlétre szolgáló helyiségben. A telephely bérlemény, nem áll a fenntartó tulajdonában. Az épület egyes helyiségeit egyéb szervezetek más célra is használják.

A telephelyen levő épület nem alkalmas a jogszabályban előírt követelmények teljesítésére, és tekintettel a tulajdonviszonyokra, fejlesztéseket sem tudunk benne eszközölni – **ennél fogva működési engedélye is csak határozott időre, 2012. december 31-ig szól** –, javasolt lenne a környéken egy másik épület bevonhatóságát megvizsgálni.

- A szakmai létszám (a Deák F. u. 7. szám alatti Idősök Klubja kivételével, ahol 2010. július 1. óta nincs betöltve a klubvezetői álláshely), illetve a szakképzettségi arány a jogszabály által előírtak megfelelő, azonban a **Deák F. u. 7. szám alatti Idősök klubja** esetében az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 2. sz. mellékletében **előírt szakmai létszámot biztosítani szükséges.**

- Az intézmény **telephelyei – két telephely kivételével – nem teljes körűen akadálymentesek.** Leginkább a telephelyek megközelíthetőségét biztosító rámpák hiánya, illetve az ajtók szélessége, valamint a küszöbnélküliség okozza a problémát.

- **A Szakmai Program és mellékleteinek (SZMSZ, Házirend, megállapodások) felülvizsgálata, illetve módosítása szükséges,** tekintettel a jogszabályváltozásokra.

- Az intézmény telephelyein használt **nyilvántartások** nem tartalmazzák az Szt. 18.§ (a) – (i) bekezdéseiben, 20.-20/A. §-ában foglaltakat. Tartalmilag hiányosak. **Felülvizsgálatuk, illetve a tartalmilag megfelelő dokumentumok lefektetése szükséges.** A módosítás során szintén figyelemmel kell lenni a 2011. január 1.-től hatályos változásokra.

2.) DMJV Terápiás Háza

Az intézmény vegyes profilú. 215 férőhelyen pszichiátriai betegek ellátását, és 65 férőhelyen fogyatékos személyek ellátását biztosítja. Az ellátás célját szolgáló több épületben öt – nagyjából 50 - 60 fős – ápolási részleg került kialakításra, melyben nem kerültek elkülönítésre a fogyatékos

és a pszichiátriai betegek ellátására szolgáló egységek, melyre célszerű lenne megoldást találni a jövőben.

Az intézményben a rendeltetésszerű működést veszélyeztető hiányosságok nem tapasztalhatóak.

Az intézmény zsúfolt, a jelenleg engedélyezett 280 férőhelyre a tárgyi feltételek nem biztosítottak, csupán 258 ellátott elhelyezésére adottak a feltételek. Ezt az Észak-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala által 2008. évben lefolytatott ellenőrzés is megállapította, mely alapján az intézmény korábbi határozatlan időre szóló **működési engedélyét visszavonta, és határozott időre 2012. december 31.-ig adta ki**, azzal, hogy addig teljesíteni szükséges az intézményi ellátotti létszám fentebb előírta történő lecsökkentését az intézményben.

Az intézmény több épülete elhasználódott, igen rossz állapotú, melynek következtében korábban több alkalommal előfordult már veszélyeztető állapot. Az önkormányzat által fenntartott szociális intézmények közül a Terápiás Ház épülete a leginkább leromlott állapotú.

A Szakmai Program és mellékleteinek (SZMSZ, Házi rend, megállapodások) felülvizsgálata, illetve módosítása szükséges, tekintettel a jogszabályváltozásokra.

Az intézményben vezetett dokumentációkkal, beleértve az ellátotti dokumentációt is, több esetben tapasztalható a párhuzamosság, a legtöbb anyag papír alapon vezetett, melyek szakmailag nem kifogásolhatóak, ám átláthatóságuk nehézkes. **Javasolt a dokumentációk felülvizsgálata, számítógépes szoftverek beszerzése, mely megkönnyítené a napi munkát, és átláthatóbbá tenné azt.**

Javasolt a munkaköri leírásokban a tartási, életjáradéki és öröklési szerződés tilalma esetében az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 6. § (10) bekezdésében foglalt rendelkezést szó szerint beidézni.

Az intézményben vezetett **személyi nyilvántartás** a legtöbb esetben tartalmazza az előírtakat, csak nem a jogszabályban használt fogalmakkal, megnevezéssel. **Aktualizálása szükséges**, a hiányzó tartalmi elemeket is be kell építeni, és megfelelő adattartalommal vezetni.

A korlátozó intézkedésekre vonatkozóan javasolt egy hatályos jogszabályokra épülő protokoll kidolgozása, mely a Házi rend mellékletét képezné. A jelenleg házi rendben levő szabályozás nem tartalmaz minden kötelező elemet, felülvizsgálata szükséges.

Javasolt a beköltözkor külön tájékoztató anyag kidolgozása, mely tartalmazza a korlátozó intézkedésekre vonatkozó információkat is.

3.) DMJV Fogyatékosokat Ellátó Intézménye

Az intézmény vegyes profilú. A székhelyen (Debrecen, Böszörményi út 148.) 158 férőhelyes fogyatékos személyek ápoló, gondozó otthona, 12 férőhelyes fogyatékos személyek ápoló, gondozó célú lakóotthona, és 20 férőhelyes fogyatékos személyek (kiskorú) nappali intézménye működik.

Az ápoló, gondozó otthon tárgyi feltételei nem biztosítottak 158 fő ellátott elhelyezésére – egy főre jutó 6 m² hiányzik –, ezért a működést engedélyező szerv – Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala – **határozott időre (2012. december 31.-ig) szóló működési engedélyt adott ki.**

Debrecen, Ibolya u. 24. szám alatti telephelyén 20 férőhelyes fogyatékos személyek (kiskorú) nappali intézménye működik, határozatlan időre szóló működési engedéllyel.

Debrecen, Ifjúság u. 2. szám alatti telephelyen 10 férőhelyes Gondozóház – fogyatékos személyek (16. életévet betöltött) részére átmeneti ellátás -, valamint 60 férőhelyes fogyatékos személyek (nagykorú) nappali intézménye működik, határozatlan időre szóló működési engedéllyel.

Debrecen, Mester u. 22. szám alatt 30 férőhelyes fogyatékos személyek (nagykorú) nappali intézménye működik, határozatlan időre szóló működési engedéllyel.

Az intézményben a rendeltetésszerű működést veszélyeztető hiányosságok nem tapasztalhatóak, magas színvonalú szakmai munka folyik, melyet a tapasztalt vezetők és dolgozók garantálnak. Az intézmény dolgozói mindent megtesznek azért, hogy az ellátottak valóban otthon érezzék magukat, szabadidejüket hasznosan töltsék, képességeiket fejlesszék.

Az intézményt gyönyörűen gondozott park övezi, mely szintén az ott dolgozók munkáját dicséri, illetve az intézmény épülete mögött elhelyezkedő kert az ellátottak számára biztosít lehetőséget a kertészkedésre, készségeik fejlesztésére, és egyben hozzájárul a konyha élelmiszer szükségletének kiegészítéséhez.

Az intézményben a közelmúltban több ütemben nyílászáró csere történt (pályázati forrás, illetve fenntartó támogatásával), mely korszerűbbé és energiafelhasználás szempontjából gazdaságosabbá tette az épületet.

Az intézmény saját költségvetéséből több fürdőszobáját felújította, mely a lakók komfortérzetét javítja.

Pályázati pénzből egy ellátási osztály padlózatának a cseréje is megtörtént, korszerű, erős kopásállóságú sportpadló lefektetésével.

Az intézmény problémája viszont a zsúfoltság, a jelenleg engedélyezett 158 férőhelyre a tárgyi feltételek nem biztosítottak, csupán 140 ellátott elhelyezésére adottak. Az ápoló, gondozó otthon esetében mind fenntartói, mind ellátotti érdek a határozatlan idejű működési engedély, ezért az intézmény férőhelyszámát az engedélyező szerv által is megadott – 140 férőhelyre – kell lecsökkenteni 2012. december 31. napjáig.

Erre megoldást jelent (hosszabb távon) az intézményben levő nagykorúságot betöltött fogyatékos személyek áthelyezése a megye más fogyatékos ellátást biztosító otthonaiba, mivel az intézmény kiskorú fogyatékos személyek otthonaként működik, mely az intézmény Szakmai programjában is megfogalmazásra került. Jelenleg a megye több intézményének várakozó listáin szerepelnek – áthelyezés céljából – DMJV Fogyatékosokat Ellátó Intézménye ellátottjai.

Abból a célból, hogy az intézmény végleges működési engedélyt kaphasson, 2010. évben a meglevő üres férőhelyek megszüntetésre kerültek. Ezáltal a férőhelyszám 168-ról 158-ra csökkent.

A férőhelyszám további csökkentése érdekében az üres férőhelyek vonatkozásában (3-5 férőhelyenként) folyamatosan élünk az engedélyező hatóság felé működési engedély módosítási kérelemmel, addig, amíg a kívánt 140 férőhely számot eléri az intézmény. Előreláthatólag az üres férőhelyek figyelembe vételével ismét kezdeményezzük a férőhely csökkentést (hat férőhellyel, 152-re).

Amennyiben szükséges 2012. évben a felvétel mellőzése (létszámstop) is megfontolandó.

Az intézmény több épülete elhasználódott, igen leromlott állapotú, melynek következtében korábban több alkalommal előfordult már veszélyeztető állapot. Legutóbbi 2010. október 19-20. között lefolytatott szakmai ellenőrzés keretében a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala, mint működést engedélyező szerv, felhívta a fenntartó figyelmét az ellátotti osztályokon levő – vakolatomlásból eredő – balesetveszély azonnali elhárítására, megszüntetésére.

Az Ifjúság u. 2. szám alatti telephelyen a Gondozóház esetében **biztosítani szükséges az ápolói, gondozói feladatok ellátásához a jogszabály által előírt minimálisan 5 fő alkalmazását** a jelenlegi 4 fővel szemben. Ez az intézmény szakmai létszámának átcsoportosításával megoldható. Erre az intézkedés megtörtént egy fő ápoló, gondozó szakmai létszám áthelyezésével.

A Szakmai Program és mellékleteinek (SZMSZ, Házi rend, megállapodások) felülvizsgálata, illetve módosítása szükséges, tekintettel a jogszabályváltozásokra.

Javasolt a munkaköri leírásokban a tartási, életjáradéki és öröklési szerződés tilalma esetében az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 6. § (10) bekezdésében foglalt rendelkezést szó szerint beidézni.

A korlátozó intézkedésekre vonatkozóan javasolt egy hatályos jogszabályokra épülő protokoll kidolgozása, mely a Házi rend mellékletét képezné. A jelenleg házi rendben levő szabályozás nem tartalmaz minden kötelező elemet, felülvizsgálata szükséges.

Javasolt a beköltözéskor külön tájékoztató anyag kidolgozása, mely tartalmazná a korlátozó intézkedésekre vonatkozó információkat is.

4.) DMJV Idősek és Csökkentlátók Otthona

Az Idősek és Csökkentlátók Otthona integrált intézménynek minősül, mivel több intézménytípus (fogyatékos és idős ellátás) különálló szervezeti egységekben került kialakításra.

Az intézmény 112 férőhelyen biztosít (látás)fogyatékosok részére tartós bentlakást nyújtó ellátást.

Az intézményben a rendeltetésszerű működést veszélyeztető hiányosságok nem tapasztalhatóak. Az intézmény vezetése, valamint az alkalmazottak mindent megtesznek azért, hogy az ellátottak az intézmény által nyújtott ellátásokhoz magas színvonalon jussanak hozzá. A székhelyen a lakók kényelmét szolgáló beruházások történtek: lakószobákban új bútorok kerültek beszerzésre, szintenként korszerű melegítő konyhákat alakítottak ki, megújult az intézmény bejárati része, barátságosabb portaszolgálati rész került kialakításra, az utcafronti részen pályázati pénzből nyílászáró csere történt.

A Szávay Gy. utcai telephelyen működő idősek otthona – 28 férőhelyen – magas színvonalon biztosít ellátást, korszerű berendezésekkel, ízléses bútorokkal felszerelve, minden igényt kielégítve.

Az intézmény esetében javasolt a bővítés lehetőségének megvizsgálása, mivel igen magas az érdeklődés az idősek otthona iránt. Jelenleg a várakozó listán 28 fő tartózkodik.

Az intézményben a szakképzettségi arány a jogszabály által előírtak megfelelő. A szakmai létszám tekintetében a javaslatok figyelembe vétele szükséges, a jogszabályban előírt kötelező létszám foglalkoztatásához.

A Szakmai Program és mellékleteinek (SZMSZ, Házi rend, megállapodások) felülvizsgálata, illetve módosítása szükséges, tekintettel a jogszabályváltozásokra.

Az **Érdekképviselői Fórum működésének szabályzatát** nemcsak a házirenden belül, hanem önállóan is szükséges szabályozni, külön belső szabályzat formájában.

Javasolt a munkaköri leírásokban a tartási, életjáradéki és öröklési szerződés tilalma esetében az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 6. § (10) bekezdésében foglalt rendelkezést szó szerint beidézni.

A tartós bentlakásos intézmények – ebbe nem tartoznak bele az átmeneti ellátást nyújtó intézmények – esetében javasoljuk, hogy amennyiben az ellátott nem veszi igénybe az intézményi étkeztést, úgy a fenntartó által minden évben meghatározott szociális ellátást biztosító intézményeknél alkalmazandó étkeztetéssel összefüggő nyersanyagnormák összegei, a szintén fenntartó által meghatározott rezsiköltséggel növelten kerüljön figyelembe vételre.

II.) A törvényességi ellenőrzés tapasztalatai az intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyai tekintetében

A DMJV Idősek Háza önállóan működő intézményeiben lefolytatott törvényességi ellenőrzés alapján megállapítható, hogy az intézmény rendelkezik a jogszabályokban előírt munkaügyi dokumentumokkal. A közalkalmazotti jogviszony dokumentálásának, a megállapított illetmények, pótlékok mértékének, a munkaköri leírások és a vezetői megbízások tartalmi megfelelőségének vizsgálata során az ellenőrzés nem talált súlyos hibákat, hiányosságokat.

A feltárt hibák tipikusnak tekinthetők, döntő többsége valamennyi intézményben előfordult. A szabályosabb munkavégzés érdekében az ellenőrzés javasolta az intézményeknek:

- a közalkalmazotti alapnyilvántartások hiányzó adatokkal történő kiegészítését a Kjt. 4. számú mellékletének megfelelően,
- a közalkalmazotti alapnyilvántartásban feltüntetett adatok igazolására szolgáló valamennyi dokumentum személyi anyagokban történő elhelyezését,
- a közalkalmazotti alapnyilvántartások, kinevezések (kinevezés-módosítások), a munkaköri leírások, és a munkaköri orvosi alkalmassági vélemények közötti eltérések megszüntetését (pl. munkakör megnevezése, a munkavégzés helye),
- a Kjt. végrehajtási rendeletében meghatározott munkakör megnevezések alkalmazását.

A közalkalmazotti besorolások szabályszerűségének vizsgálata során azonban már jelentősebb hibák voltak tapasztalhatók. Az ellenőrzés álláspontja és jogszabály-értelmezése alapján – melyet a Nemzeti Erőforrás Minisztérium szakmai véleménye is alátámaszt – valamennyi vizsgált intézményben jelentős számban előfordultak téves közalkalmazotti besorolások. Ennek megfelelően az ellenőrzés az alábbi átsorolások elvégzését tartja szükségesnek az intézményekben:

- DMJV Fogytékosokat Ellátó Intézménye – 36 fő átsorolása, ebből 31 fő visszasorolás, 5 fő előresorolás,

- DMJV Terápiás Háza – 38 fő átsorolása, ebből 23 fő visszasorolás, 15 fő előresorolás,
- DMJV Városi Szociális Szolgálat – 30 fő átsorolása, ebből 29 fő visszasorolás, 1 fő előresorolás,
- DMJV Idősek és Csökkentlátók Otthona – 19 fő átsorolása, ebből 14 fő visszasorolás, 5 fő előresorolás.

Visszasorolás esetén a közalkalmazott illetménye ténylegesen nem csökkenhet, az változatlan marad mindaddig, amíg a közalkalmazott illetménytábla szerinti illetménye meg nem haladja a téves besorolásra tekintettel kapott illetményét. A kifizetett illetmény-különbözet nem követelhető vissza. *Előresorolás esetén* a közalkalmazott a téves besorolás miatt keletkezett elmaradt illetmény-különbözetet és kamatait jogszerűen igényelheti a munkáltatótól az általános elévülési időn belül (három év).

Tájékoztatásul közlöm, hogy jelenleg is tart az a munkaügyi per, melyet a DMJV Városi Szociális Szolgálat dolgozója indított munkáltatója ellen alacsonyabb fizetési osztályba történő visszasorolása miatt. Mivel a bíróság döntése irányadó a jelen törvényességi ellenőrzés során feltárt téves besorolások többsége esetén is, javasolta az ellenőrzés, hogy a jogerős bírósági döntést meghozataláig ezeket az átsorolásokat ne végezze el a munkáltató.

Az ellenőrzés több esetben tapasztalta, hogy a jogszabály szerint vezetői megbízás keretében ellátandó feladatokat kinevezés szerinti szakmai munkakörben végzik a dolgozók, néhány esetben pedig jogalap nélkül került megállapításra a munkahelyi pótlék. Az ellenőrzési jelentés ezen hibák kijavítására is felhívta az intézményvezetők figyelmét.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjék.

Határozati javaslat

A Közgyűlés

A Humán Főosztály vezetőjének előterjesztésére az 1993. évi III. törvény 92/B. § d) pontja, valamint az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 13. § alapján:

1. elfogadja a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott szociális intézményekben - DMJV Városi Szociális Szolgálat, DMJV Idősek és Csökkentlátók Otthona, DMJV Fogyatékosokat Ellátó Intézménye, DMJV Terápiás Háza - 2010. évben megvalósult szakmai, törvényességi ellenőrzések értékeléséről szóló tájékoztatót.
2. Felhívja az érintett intézmények vezetőit, hogy az ellenőrzésekről készült jelentésekben feltárt hiányosságok megszüntetéséhez a kidolgozott intézkedési tervek alapján a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

Határidő: ütemterv szerint

Felelős: az érintett intézmények vezetői

3. Felkéri a Humán Főosztály és a Szociális Osztály vezetőit, hogy utóellenőrzések keretében vizsgálják felül a 2010. évben végzett szakmai és törvényességi ellenőrzések megállapításaihoz készített intézményvezetői intézkedési tervekben foglaltak végrehajtását.

Határidő: 2011. december 31.

Felelős: a Humán Főosztály vezetője
a Szociális Osztály vezetője

A határozati javaslat elfogadása **egyszerű többséget** igényel.

Debrecen, 2011. február 25.

Dr. Bene Edit
főosztályvezető